

Dr. Özlem Karabulutlu¹, Derya Yılmaz²

Geliş/Received : 12.05.2017
Kabul/Accepted : 24.01.2018

Öz

Amaç: Bu çalışma öğrencilerin cinsel mitlerini belirlemek ve cinsiyete göre karşılaştırmak amacı ile yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı nitelikteki çalışmaya 72 hemşirelik öğrencisi alınmıştır. Araştırmanın verileri araştırmacılar tarafından hazırlanan anket formu ile toplanmıştır. Anket formu öğrencilere zarf içerisinde dağıtılmış, karşılıklı etkileşimleri önlemek için formu istedikleri bir ortamda, yalnızken, isimsiz olarak doldurmaları ve verilen zarfla 1 hafta içinde geri getirmeleri istenmiştir. Verilerin istatistiksel değerlendirmesi bilgisayar ortamında, yüzdeler hesaplamalar ve ki-kare testi kullanılarak yapılmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin %91,7'sinin cinsel tabularının olduğu, Öğrenciler arasında erkek öğrenciler en fazla mite sahip olan cinsiyet olarak tespit edilmiştir. Cinsel mitlerinin dağılımına baktığımızda; kız öğrencilerin %80,0'ni erkek öğrencilerin %75,0'ı "Eşler birbirlerini sevdikleri takdirde sevişmekten nasıl zevk alabileceklerini de bilirler." erkek öğrencilerin %96,9'u "Sevişme ancak iki tarafın birlikte orgazm olması ile güzeldir" Kız öğrencilerin %60,0'ı erkek öğrencilerin ise %37,5'i "Erkek cinsel ilişkiyi her zaman ister ve buna her zaman hazırdır" mitine inandığı bulunmuştur. Erkek ve kadınlarda aynı mitler yüksek oranda görülen mittir. Öğrencilerin cinsel mitleri cinsiyete göre karşılaştırıldığında; 23 mite cinsiyetler arasında fark bulunmazken, 8 mit arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur.

Sonuç: Öğrencilerin yüksek oranlarda cinsel mitlere sahip oldukları söylenebilir. Üniversitedeki erkek öğrencilerin kendilerinin de yaşayarak deneyimlediği cinsellikle ilgili toplumsal tabuların farkında oldukları, düşünceleri ile toplumsal normların dışına çıkmadıkları söylenebilir.

Anahtar sözcükler: Cinsellik, Cinsel mitler, Cinsiyet, Öğrenci

Abstract

Objective: This study was conducted to determine students' sexual myths and to compare these myths according to the gender of students.

Materials and Method: 72 nursing students were included in this descriptive study. A questionnaire form prepared by researchers was used to collect the data of the study. The questionnaire forms undercover were distributed to the students and they were asked to fill out the forms anywhere without writing their names when they were alone in order that mutual interactions would be prevented and they were also requested to return the forms under the same cover within 1 week. The statistical analysis of the data was performed in a computer environment using percentage calculations and chi-square test.

Findings: 91.7 % of students thought that there were social taboos about sexuality. The male students were determined to have the greatest number of myths. Examining the distribution of sexual myths; 80 % of female students and 75 % of male students believed the myth "As long as the couples love each other, they know how to find pleasure in making love."; 96.9 of male students believed the myth "Lovemaking is nice only if the two sides have an orgasm together"; 60 % of female students and 37.5% of male students believed the myth "Men desire the sexual intercourse all the time and they are always ready for this." These myths were seen among the female and the male students at a high rate, as well. Comparing the sexual myths of the students according to their gender; while there was no statistically significant difference between the genders in terms of 23 myths, the difference between the genders in terms of 8 myths was statistically significant.

Conclusion: It can be said that the students had high rates of sexual myths. It can be stated that the male students at the university were aware of communal taboos and they could not go beyond the communal norms through their considerations about sexuality, which they themselves experienced as well.

Key words: Sexuality, Sexual myths, Gender, Student

¹ Öğr. Üyesi; Kafkas Ü. Sağlık Bilimleri Fak. Ebelik Bölümü, Kars

² Uzm. Hemşire; Kafkas Ü. Araştırma Hastanesi Enfeksiyon Bölümü, Kars

Giriş

Toplumlara göre cinsellik değişken bir konudur. Gelişmiş toplumlarda insanlar cinsellikle ilgili birbirleriyle daha rahat paylaşımlar yapabilirlerken, gelişmekte olan toplumlar bu konuda daha kapalı bir özellik göstermektedir (1). Cinsellik, insan hayatını kişiler arası ilişkiler, mutluluk gibi çok yönlü etkilemekte ve cinsel sağlık kavramı da önem kazanmaktadır (2). Dünya Sağlık Örgütü cinsel sağlığı; "cinsellik ile ilgili olarak fiziksel, mental ve sosyal yönden iyi olma hali" olarak tanımlamıştır (3). Cinsel sağlığın hem erkek hem de kadınlarda ilişkileri, mutluluğu ve yaşam kalitesini doğrudan etkilediği araştırmalarla saptanmış olmasına karşın, toplumda tabu olarak kabul edilmekte ve cinsellikle ilgili konular hakkında açık bir şekilde konuşulamamaktadır (4,5).

Cinsellik çok merak edilmesine karşın az konuşulan, bir yandan utanılan, diğer yandan övünülen, tüm insanların temel gereksinimi iken gizliliği önemsenen bir konu olması nedeni ile oldukça karmaşıktır. Bu karmaşa cinsellikle ilgili yanlış bilgilerin, beklentilerin ve cinsel mitlerin oluşmasına neden olmaktadır (1). Örneğin; öpüşme sonucu hamile kalınabileceği gibi bir yanlış inanış insanlarda cinsellikle ilgili önyargı ve mitlere sebep olmaktadır (2).

Ülkemizde tabu olarak görülen, aile ve toplumda açıkça tartışılmayan cinsel konular eğitim sisteminde de kendine yer bulamamaktadır. Gelişmiş ülkelerde ilkokulun ilk yıllarından itibaren çocuğun yaşı ve gereksinimlerine göre düzenlenmiş kapsamlı cinsel eğitim programları uygulanırken, ülkemizde bu tür eğitimler çok sınırlı kalmaktadır (6,7). Cinsel Eğitim Tedavi ve Araştırma Derneği'nin (CETAD) 2006 yılında yapmış olduğu bir çalışmada, cinsel konularda bilgilenmenin ana kaynağını sıklıkla arkadaş, çevre, gazete-dergi gibi medya araçları, filmler ve pornografik materyallerin oluşturduğu belirtilmektedir (8,9). Büyük oranda eksik, yanlış ve/veya abartılı bilgi aktaran bu kaynaklar cinsellikle ilgili önyargı ve mitlerin genel olarak kabul görmesine katkıda bulunurlar (10).

Cinsel mitler, cinsellikle ilgili olarak gerçek bilimsel verilerle bağlantılı olmayan, bireylerin kulaktan dolma bilgileri birbirine aktarmasıyla yayılan, toplumun hayal gücüyle şekillenen abartılı, yanlış

kalıplaşmış yargılardır (2,4). Cinsel mitler, kültürler ve toplumlar arasında farklılık göstermektedir. Aynı kültür içerisinde cinsellik konusunda bölgesel farklılıklar olabilmektedir. Hatta cinsel konularla ilgili inanç ve tutum bireyden bireye; yaş, cinsiyet, eğitim, aile yapısına vs. göre değişmektedir (9).

Araştırmalar cinsel mitlerin cinsiyete göre çeşitli farklılıklar gösterdiğini, cinsiyet açısından belirgin farkların olmadığını fakat eğitim düzeyi yüksek olan kişilerde, hatta sağlık çalışanları arasında da yüksek oranda görüldüğünü göstermektedir (2,4,11,12).

Cinsel mitlere zemin hazırlayan en önemli etkenlerin; cinsel eğitim ve bilgi eksikliği, cinsellikle ilgili konuların aile içinde, okullarda ya da toplumda açıkça konuşulamaması, tartışılmaması ve de yeterli bilimsel araştırma ve yayından yararlanılamaması olduğu bilinmektedir.

Cinselliğin tabu olarak görüldüğü, yeterli cinsel eğitimin verilmediği toplumumuzda öncelikle araştırılması gereken toplumumuzun cinselliğe bakış açısı, cinsel inanışları, cinsel düşünceleri, nasıl ve ne derece bilgilendirildiği olmalıdır. Toplumun geleceğinde belirleyici rolü olan üniversite gençliği, farklı değer yargıları taşıyan öğrencilerin bir araya gelmesiyle farklı bir kültür oluşturması ve sosyoekonomik değişimlerin etkisini yoğun bir şekilde yaşaması nedeniyle gençlik içinde özel ve önemli bir yere sahiptir (13).

Toplumdaki cinsel mitlerin ortadan kaldırılmasında sağlık çalışanlarına özellikle ebe/hemşirelere önemli roller düşmektedir. Bu araştırma, hemşirelik bölümünde öğrenim gören, cinsel sağlık dersini alan, ileride sağlık danışmanlığı yapacak olan üniversite gençliğinin, cinsel mitlerini belirlemek ve cinsiyete göre cinsel mitleri karşılaştırmak amacı ile yapılmıştır.

Gereç ve Yöntem

Araştırmanın Tipi

Araştırma tanımlayıcı bir çalışmadır.

Araştırmanın Yapıldığı Yer ve Zaman

2013-2014 eğitim öğretim yılı bahar yarıyılında Kafkas Üniversitesi Kars Sağlık Yüksekokulunda yapılmıştır.

Araştırmanın Evreni/Örneklemi

2013-2014 eğitim öğretim yılı bahar yarıyılında Kafkas Üniversitesi Kars Sağlık Yüksekokulu

Hemşirelik Bölümü 4.sınıfta öğrenim gören ve cinsel sağlık dersini alan toplam 90 hemşirelik öğrencisi araştırmanın evrenini oluşturmuştur. Evrenden örneklem seçimine gidilmemiştir. Anketin uygulandığı gün okulda bulunan, araştırmaya katılmayı kabul eden 72 hemşirelik öğrencisi araştırma grubunu oluşturmuştur.

Veri Toplama Araçları

Veriler araştırmacılar tarafından hazırlanan anket formu ile toplanmıştır. Anket formu araştırmacılar tarafından literatür incelemesi yapılarak hazırlanmıştır. Yapılan literatür çalışması sonucunda bu çalışmada kullanılan 50 ifadenin mit olarak kabul edildiği görülmüştür (4,10,12,14,15). Anket formunun birinci bölümünü, öğrenci ve ailesine ilişkin tanıtıcı özelliklerini, öğrencilerin cinsellik ve cinsel tabulara yönelik bilgi, görüş ve davranışlarını belirlemeye yönelik içeren sorular (yaş, cinsiyet, cinsel deneyimler, cinsel bilgi kaynakları gibi sorular vb.) ikinci bölümünü; cinsel mitleri değerlendirme formu; Zilbergeld tarafından geliştirilen ve ülkemizde yaygın görülen cinsel mitlerin araştırılmasında daha önce de kullanılmış olan 31 cinsel mitten oluşmaktadır (16). Cinsel mit değerlendirme formunda her bir önerme için araştırmaya katılanlardan “doğru” ve “yanlış” seçeneklerinden birini işaretlemeleri istenmiştir. Öğrenci anket formunda verilen ifadeyi doğru olarak işaretlemişse o öğrencinin cinsel mite sahip olduğu kabul edilmiştir. Araştırmacılar tarafından hazırlanan anket formundaki soruların anlaşılabilirliğini sınamak için 15 öğrenciye ön uygulama yapılmış ve soruların öğrenciler tarafından anlaşılır olduğu, cevaplamada sorun yaşamadıkları görülmüştür. Bu öğrencilere ait sonuçlar verilere dahil edilmemiştir. Araştırmanın amacı katılımcılara kısaca anlatıldı ve araştırmaya katılmayı isteyip istemedikleri sorulmuştur. Öğrencilere verecekleri bilgilerin gizli kalacağı ve araştırma dışında bu bilgilerin kullanılmayacağı bildirilmiştir. Anket formları öğrencilere zarf içerisinde dağıtılmış, karşılıklı etkileşimleri önlemek için formu istedikleri bir ortamda, yalnızken, isimsiz olarak doldurmaları ve kapalı zarfla geri getirmeleri istenmiştir.

Verilerin Değerlendirilmesi

Verilerin istatistiksel analizinde SPSS paket programı kullanılmıştır. Verilerin değerlendirilmesi, yüzdelik hesaplamalar ve ki-kare testi kullanılarak

yapılmıştır. İstatistiksel anlamlılık düzeyi olarak $p < 0.05$ kabul edilmiştir.

Araştırmanın Etik Yönü

Araştırma verilerinin toplanabilmesi için Sağlık Yüksekokulu Müdürlüğü’nden izin alınmıştır. Araştırma kapsamına alınan öğrencilere görüşme öncesi gerekli açıklamalar yapılmış ve gönüllü olanlardan sözlü onamları alındıktan sonra çalışmaya alınmışlardır. Öğrencilere istedikleri zaman çalışmadan ayrılacakları ve elde edilen verilerin başka bir yerde kullanılmayacağı belirtilmiştir.

Bulgular

Araştırmaya katılan öğrencilerin %97,2’si 20-24 yaş aralığında, %55,6’sı kız öğrenci, %72,2’si çekirdek aile yapısına sahip, %66,7’si orta gelirli, %51,4’ünün cinsellikle ilgili daha önce bilgi aldığı ve aldıkları bu bilgiyi büyük oranda (%45,9) kitap/yazılı ve görsel materyallerden aldıkları bulunmuştur. Öğrencilerin %26,4’ü annesi ile cinsellikle ilgili konuşurken bu oran babalarda %8,3 olarak saptanmıştır. Ayrıca öğrencilerin %79,2’si partnerinin olduğunu ifade etmiştir. Kız ve erkeklerin cinsel bilgileri öğrenme yolları karşılaştırıldığında, aralarındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı ($X^2=6.826$, $p=0.234$) bulunmuştur. Öğrencilerin cinsel bilgileri çoğunlukla (%45,9) yazılı/görsel medyadan edindikleri saptanmıştır (Tablo 1).

Araştırmaya katılan öğrencilerin %65,0’ının aileleriyle ergenlik dönemi konularını konuştuğu, %90,3’ünün cinsel sağlıkla ilgili herhangi bir hizmet almadıkları, hizmet alanların %51,7’si bu hizmeti devlet hastanesinden aldığını ifade etmiştir. Verilen hizmetin kapsamı %71,4 ile bilgilendirme ve hizmet almayanların nedenleri incelendiğinde %53,8 ile gerek duymadım ile ilk sırada yer almaktadır. Daha önce cinsel ilişkide bulunma durumu %12,5 ve ilk cinselliği deneyimleme yaşı %44,4 ile 17 yaş olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin %90,3’ünün cinsel tabularının olduğu ve var olduğunu düşündükleri tabular arasında öncelikle %46,1 oranında “cinsel eşitliğin olmaması”nı, ifade etmişlerdir (Tablo 2).

Araştırmaya katılan erkekler, en sık “sevişme ancak iki tarafın birlikte orgazm olması ile güzeldir” (%96,9), “her erkek, her kadına nasıl zevk vereceğini bilmelidir” (%78,1), “Eşler

Tablo 1. Öğrencilerin tanıtıcı özelliklerinin dağılımı (72)

Özellikler	Sayı	%
Yaş		
20-24	70	97,2
25 ↑	2	2,8
Cinsiyet		
Kız	40	55,6
Erkek	32	44,4
Aile Tipi		
Çekirdek	52	72,2
Geniş	20	27,8
Gelir Durumu		
İyi	20	27,8
Orta	48	66,7
Kötü	4	5,6
Cinsellikle İlgili Bilgi Alma Durumu		
Alan	37	51,4
Almayan	35	48,6
Bilgi Kaynağı (n=37)		
Kitap/yazılı görsel materyal	17	45,9
Okuldaki dersler	10	27,0
Arkadaş	7	18,9
İnternet	3	8,2
Anne İle Cinselliği Konuşma Durumu		
Evet	19	26,4
Hayır	53	73,6
Baba İle Cinselliği Konuşma Durumu		
Evet	6	8,3
Hayır	66	91,7
Partner Varlığı		
Evet	57	79,2
Hayır	15	20,8

birbirlerini sevdikleri zaman sevişmekten nasıl zevk alabileceklerini bilirler" ve "oral seks pistir" (%75,0), "sertleşme daima cinsel arzu ile uyarılma işaretidir" (%62,5) mitlerine katılmaktadır. Araştırmaya katılan kızlar ise en sık, "Eşler birbirlerini sevdikleri zaman sevişmekten nasıl zevk alabileceklerini bilirler" (%80,0), "sevişme ancak iki tarafın birlikte orgazm olması ile güzeldir" (%75,0), "her erkek, her kadına nasıl zevk vereceğini bilmelidir" (%67,5) ve "sertleşme daima cinsel arzu ile uyarılma işaretidir" (%65,0) mitlerine katılmaktadır. Diğer mitlere katılım oranları Tablo 3'te verilmiştir.

Tartışma

Bireyin içinde yaşadığı toplum cinsellik konusunda bilgilenme ihtiyacını göz ardı etse de, doğal dürtü her bireyi, çocukluk ve ergenlik döneminden başlayarak cinselliği öğrenmeye zorlar. Aile, örgün eğitim süreci ve basın yayın organları, doğru cinsel bilgilenme kaynağı olamadığı sürece arkadaş, erotik-pornografik materyaller gibi çevrede var olan her kaynak birey için cinselliği öğrenme aracı haline gelir. Aile ve örgün eğitim sürecinin bireylerin cinsellik konusundaki meraklarını ve bilgi eksikliklerini gidermek konusunda yetersiz kaldığı ülkemizde, arkadaş çevresi ve erotik-pornografik materyaller önemli birer ilk cinsel bilgi edinme kaynağıdır (4,8,17). Türkiye'de yapılan çeşitli çalışmalarda; gençlerin cinsellikle ilgili yeterli düzeyde bilgi alamadıkları ve bilgi kaynağı olarak ilk sırada arkadaşlarını gösterdikleri belirlenmiştir (5,13,17). Civil ve Yıldız (2010) çalışmalarında cinsellikle ilgili bilgi kaynağı olarak %21,0 oranıyla ilk sırada arkadaş, akraba bildirilmiştir(18). Torun ve arkadaşlarının (2011) yaptıkları çalışmada cinsellikle ilgili ilk bilgi kaynağı olarak arkadaş çevresi (%68,9) belirtilmiştir (4). Dünyanın çeşitli bölgelerinde yapılan çalışmalar da adolesanların cinsellik ve üreme sağlığına yönelik bilgileri medyadan, kitaplardan ve arkadaşlarından aldıklarını göstermektedir. Jamaica'da yaşları 15- 24 arasında olan genç erkekler cinsellik ve üreme sağlığına yönelik arkadaşlarından bilgi almakta iken, Danimarka'da 16-20 yaş arasındaki erkeklerin yarısından fazlasının aileleri ile cinsellik konusunda konuşmadıkları bildirilmektedir (19). Kapamadzija ve arkadaşları (2000) öğrencilerin cinsel bilgileri %63,7 oranında görsel medyadan ve %50,6 oranında arkadaşlarından edindiğini belirtmişlerdir (20). Araştırma sonuçlarımız, bu konuda yapılan diğer araştırma sonuçları ile uyumludur.

Araştırmadan elde edilen sonuçlar öğrencilerin çoğunun cinsellikle ilgili konuları aileleri ile rahatça paylaşmadıklarını (Anne ile konuşma %26,4, Baba ile konuşma %8,3) göstermektedir (Tablo 1). Civil ve Yıldız'ın (2010) çalışmasında cinsellikle ilgili konuları ailesiyle paylaşabilen öğrenci oranı %42,8 bildirilmiştir (18). Araştırma sonucumuza göre yüksek bulunan bu sonucun çalışmaların yapıldığı iller açısından kaynaklandığı düşünülmektedir. Doğu bölgesinde cinsellikle ilgili

Tablo 2. Öğrencilerin cinsellikle ilgili deneyim ve görüşleri

Deneyim ve görüşler	Sayı	%
Cinsel sağlık ile ilgili aileyle konuşulan konular		
Üreme organlarının sağlığı	3	15,0
Ergenlik dönemi sorunları	13	65,0
Adet dönemi sorunları	4	20,0
Cinsel sağlık ile ilgili hizmet alma durumu		
Evet aldım	7	9,7
Hayır almadım	65	90,3
Hizmeti nereden aldınız (n=7)		
Devlet hastanesi	4	57,1
Üniversite hastanesi	1	14,3
Aile hekimliğinden	2	28,6
Hizmetin kapsamı (n=7)		
Bilgilendirme	5	71,4
Danışmanlık	1	14,3
Tedavi	1	14,3
Hizmet almama nedenleri (n=65)		
Gerek duymadım	35	53,8
Utandım	12	18,5
Gideceğim yer yok	4	6,2
Güvenmediğim için	2	3,1
Evli olmayanlara hizmet verilmez sandım	2	3,1
İhtiyacım olmadı	10	15,3
Daha önce cinsel ilişkide bulunma durumu		
Evet	9	12,5
Hayır	63	87,5
İlk cinsel ilişki deneyimleme yaşı (n=9)		
11	1	11,1
15	1	11,1
17	4	44,4
18	2	22,2
19	1	11,1
Toplumda cinsellikle ilgili tabu bulunma durumu		
Evet	65	90,3
Hayır	7	9,7
Toplumda varolan cinsel tabular		
Cinsel Eşitliğin Olmaması	30	46,1
Bekaret	27	41,5
Masturbasyon	4	6,2
Dini baskılar	4	6,2
Bekareti önemseme durumu		
Çok önemli	56	77,8
Önemli değil	6	8,3
Kararsızım	10	13,9
Kadında evlilik öncesi cinsel ilişki ile ilgili düşünceler		
Olumlu	10	13,9
Olumsuz	62	86,1
Erkeklerde evlilik öncesi cinsel ilişki ile ilgili düşünceler		
Olumlu	14	19,4
Olumsuz	58	80,6
Çok eşlilik ile ilgili düşünceler		
Olumlu	1	1,4
Olumsuz	71	98,6

konuların tabu olarak gösterilmesi araştırma bulgumuzu desteklemektedir.

Öğrencilerin %79,2'sinin partneri olduğu belirlenmiştir (Tablo 1). Akın ve Özvarış'ın (2003) çalışmalarında 15-19 yaş aralığındaki üniversite öğrencilerinin yarıdan fazlasının sevgilisinin olduğu ve yaş ilerledikçe sevgilisi olan öğrenci oranının arttığı bildirilmiştir (21).

Ülkemizde kadın ve erkeğin toplum içindeki farklı rolleri, cinsellik konusunda da göze çarpmakta erkeğin evlilik öncesi cinsel deneyim yaşaması belirgin olarak desteklenirken kadın cinselliği bastırılmaktadır (12,22,). Civil ve Yıldız (2010) öğrencilerin %64,1'inin cinsel ilişkiyi deneyimlediklerini ve ilk deneyimleme yaşı ortalamasını 17,28 olarak belirlemiştir (18). Araştırma bulgumuzla büyük farklılık gösteren bu sonucun çalışmanın yalnızca erkek öğrenciler üzerinde yapılmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Genç kızlarda evlilik öncesi cinsel ilişkiye yönelik ülkemizi yansıtan yeterli veri olmamakla birlikte oran çok düşüktür. Bir çalışmada lisedeki kızlarda bu oran %2,3 olarak belirtilmiştir (23). Bertan ve arkadaşlarının çalışmasında ilk cinsel ilişki yaşı erkekler için 16,9, kızlar için ise bu oran %2,0 olarak bulunmuştur (24). Giray ve Kılıç'ın çalışmasında UNFPA 2003 raporuna göre ilk cinsel ilişki yaşı, Jamaica'da 15,9 iken bu oran Şili'de 17,9 olarak bildirilmiştir (23). Özcan ve arkadaşları (2004) ilk cinsel ilişki yaşını erkeklerde $17,58 \pm 2,90$, kızlarda ise $19,25 \pm 2,60$ olarak, Aras ve arkadaşları (2005) ilk cinsel ilişkiye girme yaşını ortalama $15,7 \pm 1,5$ (erkeklerde $15,7 \pm 1,5$; kadınlarda $16,5 \pm 0,8$) olarak belirlemişlerdir (6,25). Gökengin ve arkadaşları (2003) öğrencilerin %36,6'sının cinsel deneyimlerinin olduğunu ve erkeklerin kadınlardan daha aktif olduklarını belirtmişlerdir (26). Yapılan çalışmalar sonucunda; öğrencilerin cinsiyete göre ilk cinsel ilişkiye girme yaş ortalamalarının benzer olduğu ve genel olarak, kızların erkeklere göre cinsel ilişkiyi daha ileri yaşlarda deneyimledikleri görülmektedir. Çalışma bulgumuzda da kız öğrencilerin cinsel ilişkiyi deneyimlemedikleri erkek öğrencilerde ise ilk cinsel ilişki yaşı %44,4 ile 17 yaş olarak belirlenmiş olup diğer çalışma bulgularıyla benzerlik göstermektedir (Tablo 2). Öğrencilerin çoğunluğunun (%90,3)

toplumumuzda cinsellikle ilgili tabuların var olduğunu belirtmesi ve öncelikle (%46,1) "cinsel eşitliğin olmaması", (%41,5) "bekaret" ifade etmeleri (Tablo 2). Civil ve Yıldız (2010) öğrencilerin çoğunluğunun (%85,8) cinsellikle ilgili kadın ve erkeğe yönelik toplumsal tabuların var olduğunu düşündüklerini belirlemiştir (18). Çalışma bulgusuyla benzerlik gösteren bu sonuç, gençlerin bir bölümünün cinsellikle ilgili toplumsal tabulardan hoşnut olmadıklarını ve tabuları onaylamadıklarını gösterirken, bir kısmının ise hala toplumsal yapımızın, kültürümüzün ve cinsel tabuların etkisi altında olduğunu göstermektedir. Ayrıca toplumumuzda erkeği güçlü, kadını ise güçsüz, utangaç, isteklerini belirtmek istemeyen, her şeyi erkeğin hakkı olarak gören bir cinsiyet ayrımcılığının varlığını destekler niteliktedir. Ülkemiz bu anlamda karmaşık bir kültürel yapı göstermekte olup elde edilen veri beklenen bir sonuç olarak değerlendirilmiştir.

Toplumumuzda kadınların cinselliğine yönelik önemli tabulardan biri olan "bekaret" ile "evlilik öncesi cinsel birliktelik" ve "çok eşliliğe" ilişkin öğrencilerin görüşleri incelendiğinde; bekareti "çok önemli" gördüğünü belirtenlerinin oranının %77,8 olduğu, kadında evlilik öncesi cinselliğe yalnızca %13,9'unun olumlu baktığı, buna karşın erkekte evlilik öncesi cinselliğe olumlu bakma oranının %19,4 olduğu belirlenmiştir (Tablo 2). Aygün ve arkadaşlarının (2017) çalışmasında kadın öğrencilerin %82,8'i evlilik öncesi cinsel ilişkiyi normal bulmadığını, %58,6'sı evlenecek kişinin bakir olması gerektiğini belirtmiştir (13). Civil ve Yıldız (2010) çalışmalarında bekareti "çok önemli" gördüğünü belirtenlerinin oranını %60,5, kadında evlilik öncesi cinselliğe yalnızca %39,8'inin olumlu baktığını, buna karşın erkekte evlilik öncesi cinselliğe olumlu bakma oranının %64,8 olduğunu belirlemiştir (18). Bu sonuçlar, ülkemizde bekaretin hala oldukça önemli olduğunu göstermektedir. Namus kavramı ülkemizde son derece önemli olup kadının cinselliği önce ailenin, sonra kocanın sorumluluğunda görülmektedir. Kadın evlenmeden önce hiçbir erkekle cinsel birliktelik yaşamamalı yani diğer bir deyimle temiz, el değmemiş olmalıdır. Bekaretin sıkı koruma altında olması gerektiği fikri yaygın olarak sürmektedir. Çalışmamızda elde ettiğimiz sonuç bu durumu bir kez daha ortaya koymaktadır. Türk Toplumunun

Tablo 3. Öğrencilerin cinsel mitlerinin dağılımı ve cinsiyete göre karşılaştırılması

Cinsel Mitler	Kız				Erkek		Toplam		Test Değeri P ve χ^2
	N	%	N	%	N	%	N	%	
Erkek cinsel ilişkisi her zaman ister ve buna her zaman hazırdır	22	55,0	11	34,4	33	45,8			$\chi^2 = 3046 - P = 0081$
Sevişmeyi başlatan kadın ahlaksızdır	1	2,5			1	1,4			$\chi^2 = 0811 - P = 0368$
Cinsellik ve sevişme cinsel birleşmeyle sonuçlanmalıdır	3	7,5	11	34,4	14	19,4			$\chi^2 = 8198 - P = 0004$
Cinsel eylemi daima erkek başlatmalıdır	3	7,5	3	9,4	6	8,3			$\chi^2 = 0082 - P = 0775$
Bir sevişmede erkek, sorumluluğu üstlenmek ve yönetmek zorundadır	5	12,5	13	40,6	18	25,0			$\chi^2 = 7500 - P = 0006$
Sevişme cinsel birleşme demektir	2	5,0	7	21,9	9	12,5			$\chi^2 = 4629 - P = 0031$
İyi sekste amaç cinsel birleşmedir	8	20,0	16	50,0	24	33,3			$\chi^2 = 7200 - P = 0007$
Sevişme her zaman doğal ve kendiliğinden olmalıdır; sevişme hakkında konuşmak ve düşünmek onu bozar	24	60,0	13	40,6	37	51,4			$\chi^2 = 2672 - P = 0102$
Tüm fiziksel temaslar cinsel birleşmeye gitmelidir	4	10,0	3	9,4	7	9,7			$\chi^2 = 0008 - P = 0929$
Erkekler bazı duygularını belli etmemelidir (ağlamak gibi)	5	12,5	17	53,1	22	30,6			$\chi^2 = 13827 - P = 0000$
Erkek cinsel organının boyutu cinsel gücün göstergesidir	3	7,5	6	18,8	9	12,5			$\chi^2 = 2057 - P = 0151$
Sertleşmiş büyük bir penis iyi sevişmenin anahtarıdır	13	32,5	13	40,6	26	36,1			$\chi^2 = 0509 - P = 0476$
Büyük erkek cinsel organı, kadının daha çok uyarılmasını sağlar	15	37,5	14	43,8	29	40,3			$\chi^2 = 0289 - P = 0591$
Sertleşme daima cinsel arzu ile uyarılma işaretidir	26	65,0	20	62,5	46	63,9			$\chi^2 = 0048 - P = 0826$
Erkeğin cinsel organında sertleşme olunca en yakın zamanda boşalmalıdır	16	40,0	11	34,4	27	37,5			$\chi^2 = 0240 - P = 0624$
Erkek cinsel organında sertleşmenin kaybi, eşini çekici bulmadığı anlamına gelir	10	25,0	7	21,9	17	23,6			$\chi^2 = 0096 - P = 0756$
Her erkek her kadına nasıl zevk vereceğini bilmelidir	27	67,5	25	78,1	52	72,2			$\chi^2 = 1000 - P = 0317$
Kadınlar eller kullanılmadan penis hareketleri ile orgazm olmalıdır	4	10,0	10	31,2	14	19,4			$\chi^2 = 5125 - P = 0024$
Sevişme ancak iki tarafın birlikte orgazm olması ile güzeldir	30	75,0	31	96,9	61	84,7			$\chi^2 = 6572 - P = 0010$
Eşler birbirlerini sevdikleri zaman sevişmekten nasıl zevk alabileceklerini bilirler	32	80,0	24	75,0	56	77,8			$\chi^2 = 0257 - P = 0612$
Seks doğaldır, öğrenilemez	25	62,5	17	53,1	42	58,3			$\chi^2 = 0643 - P = 0423$
Mastürbasyon kirli ve zararlıdır	10	25,0	5	15,6	15	20,8			$\chi^2 = 0947 - P = 0330$
Cinsel ilişki içerisinde mastürbasyon yanlışır	18	45,0	17	53,1	35	48,6			$\chi^2 = 0470 - P = 0493$
Cinsel fanteziler kurmak yanlıştır	4	10,0	6	18,8	10	13,9			$\chi^2 = 1138 - P = 0286$
Olgunlaşmış erkekler, fantezi ve mastürbasyona karşı olan ilgilerini kaybederler	7	17,5	11	34,4	18	25,0			$\chi^2 = 2700 - P = 0100$
Erkek ya da kadın sevişmeye hayır diyemez	10	25,0	8	25,0	18	25,0			$\chi^2 = 0000 - P = 1000$
Sevişmede neyin normal olduğuna ilişkin belirli ve kesin kurallar vardır	12	30,0	20	62,5	32	44,4			$\chi^2 = 7605 - P = 0006$
Oral seks pistir	25	62,5	24	75,0	49	68,1			$\chi^2 = 1278 - P = 0258$
Oral seks olgunlaşmamışlığın göstergesidir	16	40,0	16	50,0	32	44,4			$\chi^2 = 0720 - P = 0396$
Erkeğin cinsel sorunlarından kadının sorumludur, doktor–tedavi işe yaramaz			2	6,2	2	2,8			$\chi^2 = 2571 - P = 0109$
Kadın cinsel ilişkisi reddederse kocasının onu dövme hakkı vardır			2	6,2	2	2,8			$\chi^2 = 2571 - P = 0109$

cinsellikle ilgili değerlerine yönelik CETAD'ın 2006 yılında üniversite öğrencilerinde yaptığı bir çalışmada, cinsellikle ilgili tabuların başında bekaretin yer aldığı, bekaret ile ilgili yaygın görüşün ve bekaretle ilgili tutucu tavırlara katılma oranının %63,0-65,0 dolaylarında olduğunu ortaya koymuştur (8). Bu veri de çalışmamızda bu bağlamda aldığımız sonuçla benzer niteliktedir. Öğrencilerde, kadının evlilik öncesi cinsel birlikteliğine olumlu bakanların oranı düşük, erkeğin evlilik öncesi cinselliğine ise olumlu bakanların oranının yüksek bulunması da (Tablo 2) bekaretle ilgili düşünce yapısının ve toplumsal normların, yaptırımların bir devamı niteliğindedir.

Çalışmamızda çok eşliliğe olumlu bakan öğrencilerin oranı %1,4 olarak bulunmuştur (Tablo 2). Konuyla ilgili yapılan bir çalışmada çok eşliliğe olumsuz bakanların oranı %47,8 iken, olumlu bakan öğrenci oranının %42,2 olarak belirlenmiştir. Her iki çalışma sonuçları arasındaki farklılığın yüksek bulunmasının nedeninin farklı bölgelerde çalışmaların yürütülmesinden kaynaklandığı düşünülmektedir. Büyük çoğunluğunu Müslümanların oluşturduğu ülkemizde dinen çok eşlilik normalmiş gibi kabul edilse de, laikliğin benimsendiği Türkiye Cumhuriyetinde medeni kanuna göre birden fazla eşle resmi nikah olanaklı değildir ve kabul edilmemektedir. Ancak resmi olmayan dini nikahla evlenerek çok eşli olanlar mevcuttur, fakat bunlar tüm evliliklerin %2,0'ını oluşturmaktadır (27).

Çalışmada "her erkek, her kadına nasıl zevk vereceğini bilmelidir" erkekte %78,1, kadında %67,5 oranıyla toplamda (%72,2) 3. sırada görülen mittir (Tablo 3). Torun'un yapmış olduğu çalışmada %77,8 oranıyla en çok kabul gören mittir (4). Aygün ve arkadaşlarının (2017) çalışmasında da %92,4 yüzdesiyle en yüksek olarak belirlenen cinsel mit olduğu belirtilmiştir (13). Bu mitin erkekler için stres kaynağı olabileceği düşünülmektedir. Aynı zamanda bu mit kadınların cinsel ilişkide pasif davranmasına ve partnerine karşı hayal kırıklığı yaşamasına sebep olabilir. Türk toplumunda sosyal, toplumsal, ekonomik vb. alanlarda aktif rol erkeklerle pasif rol ise kadınlara verilmiştir

Öğrenciler arasında "Eşler birbirlerini sevdikleri zaman sevişmekten nasıl zevk alabileceklerini

bilirler" (Kızlarda %80,0, erkeklerde %75,0) ilk sıralarda kabul gören mittir (Tablo 3). Benzer şekilde Torun ve arkadaşlarının (2011) çalışmasında (%64,1) aynı mit yüksek oranda kabul gören mitler arasındadır (4). Bu mite sahip olan gençler ileride birbirlerinin sevgisinden şüphe duyarak hayal kırıklığına uğrayabilir. Ayrıca öğrenciler arasında "erkek cinsel ilişkiyi her zaman ister ve buna her zaman hazırdır" miti kızlar tarafından %55,0, erkekler tarafından %34,4 oranda kabul gören mitler arasındadır (Tablo 3). Civil ve Yıldız (2010) öğrencilerin %84,2'sinin mastürbasyona olumlu baktıklarını ve %55,0'ının de oral- anal ilişkiyi normal bulduklarını ifade etmiştir (18). Torun ve arkadaşlarının (2011) yaptıkları çalışmaya katılan erkekler, en sık "her erkek, her kadına nasıl zevk vereceğini bilmelidir" (%77,8) ve "erkek her zaman seks ister ve her zaman sekse hazırdır" (%73,1), "iyi sekste amaç cinsel birleşmedir" (%70,1), "sertleşme daima cinsel arzu ile uyarılma işaretidir" (%66,5) mitlerine katılmaktadır. Aynı çalışmada en çok ortaokul düzeyinde eğitimi olan erkeklerin, lise ve üzerinde eğitimi olan erkeklere göre daha fazla sayıda cinsel mite inandıkları ifade edilmiştir (4). Bu bulgu cinsel mitlere inanma sıklığının eğitim düzeyi arttıkça azaldığının bildirildiği CETAD'ın ülke genelini temsil eden araştırmasının sonuçları ile uyumludur (8). Cinsel eğitimi içermese de, belli bir süre alınan örgün eğitimin bireylerin birçok konuda olduğu gibi, cinsellik konusunda da doğru bilgiye ulaşabilmeleri için önemli olduğunu söyleyebiliriz. Aynı zamanda "erkek cinsel ilişkiyi her zaman ister ve buna her zaman hazırdır" miti (kızlar tarafından %55,0, erkekler tarafından %34,4) sertleşme sorunu ve performans kaygısı ile ilgili mitlerden biridir ve erkekleri ağır bir yük altında bırakır. Böyle bir inancı olan erkek, cinselliği bir ödev gibi yapmak durumunda kalacak ve büyük olasılıkla bir süre sonra bir yandan cinsel ilgi ve istek azlığı sorunu yaşayacak, diğer yandan kendini "gerçek" bir erkek gibi hissetmeyecektir. Performans kaygısı yaşayan erkek bu kaygıyı gidermek için farklı cinsel tercihlere ve farklı partnerlere yönelebilir. Ayrıca geleneksel olarak toplumda erkeğe aktif olma, sorumluluk alma, cinsel ilişkiyi başlatma ve sürdürme gibi sorumluluklar üstlendiği gibi kadınlara ise pasif roller vermiştir. Bu sebepten dolayı da bu mitin yüksek oranda görülmüş olabileceği düşünülmektedir.

Toplumumuzda yeterli cinsel işlev, erkekliğin ispatı olarak algılanmaktadır. Bu algıdaki kontrol ve performans yönelimi, cinselliğin erkek açısından büyük bir baskı altında tamamlanan fiziksel bir eylem ile sınırlı tutulduğunu göstermektedir (4,22). Araştırma bulgularımızda, özellikle bazı cinsel mitlere daha fazla inanma bu varsayımı desteklemektedir. Tablo 3'te, mitler incelendiğinde, her erkek her kadına nasıl zevk vereceğini bilmelidir, sertleşme daima cinsel arzu ve uyarılma işaretidir, bir erkek cinsel ilişkide kontrolü elinde tutmalıdır ve ilişkiyi yönetmelidir, her zaman ilişkiye hazır olmalıdır ve sevişmeyi cinsel birleşme ile sonuçlandırmalıdır.

Sonuç ve Öneriler

Çalışma verilerimiz; üniversite öğrencisi gençlerimizin cinsellikle ilgili toplumsal tabulardan etkilendiklerini, çoğunluğunun bu tabuların özellikle kızların cinselliklerini etkilediğinin farkında olduğunu, az da olsa önemli sayılabilecek bir kısmının bu tabuları kesinlikle

onaylamadıklarını ancak -önemli sayılacak oranının toplumsal normların, mitlerin, geleneksel yapının etkisi altında olduğunu, bekareti hala yüksek oranda önemli gördüklerini ve kadınların evlilik öncesi cinselliklerini de onaylamadıklarını göstermektedir.

Elde ettiğimiz bu veriler, gençlerin cinsellik-/üreme sağlığına yönelik eğitim ve danışmanlık hizmetlerinin önemini bir kez daha gündeme getirmiştir. Toplumumuz halen sağlıklı ve yeterli cinsel bilgi kaynaklarından yoksundur. Eksik ve abartılı mesajların alındığı cinsel bilgi kaynaklarına bağlı olarak cinsel mitler toplumumuzda halen yaygın olarak görülmektedir. Yaygın olan cinsel mitler ile başedebilme, cinsel bilgilerin zamanında ve doğru kaynaklardan bireylere aktarılması ve sağlıklı doyumlu bir cinsel yaşam ile olanaklıdır. Bu nedenle, sağlıklı ve yeterli cinsel bilgilerin verildiği kaynaklara gereksinim vardır. Geleceğin sağlık profesyonelleri olacak öğrencilerin cinsel mitlerle ilgili doğru bilgiler ve inançlar kazanması

Fotoğraf: "Gölgede Kalanlar" Gülay Çeliker-TTB-STED Fotoğraf Yarışması 2014 Sergi Ödülü

için ilgili derslerde mitlere yönelik konulara yer verilmeli, mevcut öğretim yöntemleri ve ders içerikleri yeniden gözden geçirilmelidir. Ayrıca toplumun sosyal/kültürel yapısının kız ve erkek olmak üzere gençler üzerindeki etkilerinin (cinsellik/üreme sağlığı dahil olmak üzere genel olarak) daha detaylı, geniş kapsamlı ve de ülke geneline yayılan çalışmalarla değerlendirilmesi, ülkemizdeki durumu ortaya koyması açısından daha güvenilir veriler sağlayacaktır.

İletişim: Özlem Karabulutlu

E-posta: okarabulutlu@gmail.com

Kaynaklar

1. Bozdemir N, Özcan S. Cinselliğe ve cinsel sağlığa genel bakış. *Turkish Journal of Family Medicine and Primary Care (TJFMPC)* 2011;5:37-46.
2. Ogur P, Utkualp N, Aydınoğlu N. Sağlık yüksekokulu öğrencilerinin cinsellikle ilgili inanışları. *Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi* 2016;25:13-21.
3. Sexual health. http://www.who.int/topics/sexual_health/en/ (Erişim tarihi:24.11.2017)
4. Torun F, Torun SD, Özaydın AN. Erkeklerde Cinsel Mitlere İnanma Oranları ve Mitlere İnanmayı Etkileyen Faktörler. *Düşünen Adam Psikiyatri ve Nörolojik Bilimler Dergisi* 2011; 24(1): 24-31.
5. Yılmaz E, Zeytinci İE, Sarı S, Karababa İF, Çilli AS, Kucur R. Konya il merkezinde yaşayan evli nüfusta cinsel sorunların araştırılması. *Türk Psikiyatri Derg* 2010; 21:126-134.
6. Aras Ş, Şemin S, Günay T, ve ark. Lise öğrencilerinin cinsel tutum ve davranış özellikleri. *Türk Pediatri Arşivi* 2005; 40: 72-82.
7. Orçın E, Aras Ş, Açık R. Üniversiteli gençlerin cinsel tutum ve davranışları. *Jinekoloji ve Obstetrik Dergisi* 2003; 17 (3): 169-174.
8. Cinsel Sağlık ve Üreme Sağlığı Araştırması. Cinsel Eğitim Tedavi ve Araştırma Derneği. İstanbul: Organizasyon, 2006.
9. Yetkin N. Cinsel öykü alma ve cinsel işlevin değerlendirilmesi: İçinde Yetkin N, İncesu C (editörler). *Cinsel İşlev Bozuklukları Monograf Serisi*. İstanbul: Roche Müstehzarları Sanayi A.Ş.,2001, 27-29.
10. Altekin S. Doğru sanılan yanlışlar: Cinsel mitler. <http://www.dokudanismanlik.com/cinselmitler.htm>. (Ocak, 2016)
11. Güleç G, Kılıç Y, Bilgiç S. ESOĞÜ Tıp Fakültesi Birinci ve Altıncı Sınıf Öğrencilerinde Cinsel Mitlerin Karşılaştırılması. *Osmangazi Tıp Dergisi* 2007; 29(3): 136-45.
12. Kukulu K, Gürsoy E, Ak SG. Turkish University Students Beliefs in Sexual Myths Sex Disabil 2009; 27(1): 49-59.
13. Aygün D, Açıl H, Yaman Ö, Çelik Yılmaz A. Üniversitede okuyan kadın öğrencilerin cinsel mitler ile ilgili görüşleri. *Androloji Bülteni* 2017; 19(2):44-49.
14. Nobre P, Pinto-Gouveia J. Dysfunctional Sexual Beliefs as Vulnerability Factors for Sexual Dysfunction. *The Journal of Sex Research* 2006; 43(1): 68-75.
15. Nyanzi S, Nyanzi B, Kalina B. Contemporary Myths, Sexuality Misconceptions, Information Sources and Risk Perceptions of Bodaboda Men in Southwest Uganda. *Sex Roles* 2005; 52(1-2): 111-9.
16. Zilbergeld B. Male sexuality. The new male sexuality. New York: Bantam; 1999 p:37-68.
17. Bulut A, Ortaylı N. Bir araştırmancının düşündürdükleri: Cinsel sağlık ama nasıl? *STED* 2004; 13:60-63.
18. Civil B, Yıldız H. Erkek Öğrencilerin Cinsel Deneyimleri ve Toplumdaki Cinsel Tabulara Yönelik Görüşleri. *DEUHYO ED* 2010, 3(2):58-64.
19. WHO, What About Boys? (2007). A literature review on the health and development of adolescent boys. Erişim: 08.04.2017, http://www.who.int/child_adolescent_health.
20. Kapamadzija A, Bjelica A, Segedi D. Sex knowledge and behavior in male high school students. *Med Pregl*. 2000; 53(11-12): 595-599
21. Akin, A, Özvarış, B.Ş. (2003). Adolesanların cinsel ve üreme sağlığını etkileyen faktörler projesi. Hacettepe Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi, Ankara.
22. Coşkun, A., Gökdemirel, S. (1997). Toplumsal yaşamın cinsiyet rollerine etkisi. *Şişli Etfal Hastanesi Hemşirelik Dergisi*, 1(3-4), 45-50.
23. Giray, H., Kılıç B. (2004). Bekar kadınlar ve üreme sağlığı. *STED*, 13(8), 286-289.
24. Bertan, M., Özcebe, H., Doğan, B.G., Haznedaroğlu, D., Kırçaloğlu, N., Bülbül, S.H. (2007) Üniversite Birinci Sınıf Öğrencilerinin Adolesan Dönem Konusundaki Bilgi ve Yaşam Tarzlarının Belirlenmesi Araştırması Raporu. Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı, Ankara.
25. Özan S, Aras Ş, Şemin S, ve ark. Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencilerinin cinsel tutum ve davranış özellikleri. *Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi* 2004; 18 (1): 27-39.
26. Gökengin D, Yamazhan T, Ozkaya D, et al. Sexual knowledge, attitudes, and risk behaviors of students in Turkey. *J Sch Health* 2003; 73(7):258-263.
27. Gezgün, R. (1997). İstatistiklerle kadın. *Toplum ve Hekim*, 12 (80), 57-67.